

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Selyben háshos kordva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a Ház és a Nemzet utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag visszajelzéseket fogad el, melyekről nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes száma ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 2.

Ujévi ajándék.

Annak a szenzációs ujesztendei ajándéknak a hatása alatt áll a politikai világ, a mit Széll Kálmán miniszterelnök hozott újévre Bécsből a nemzetnek.

Meg kell vallani váratlan, meglepő ajándék volt. Igaz, hogy két álló esztendeje váraoztak reá Lajthán innen és Lajthán túl egyformán, mégis váratlanul jött. Még Szilveszter este délutánján is olyan hírek jöttek Bécsből, hogy nem vezetett ezuttal sem eredményre a tárgyalás, nem bizott annak sikerében senki; meglepte azért még a beavatott politikai köröket is ez a nem várt siker.

Nagy bizonytalanság előtt állott az egész ország, sőt az egész monarchia. Ez a bizonytalanság pedig kínosan nehezedett rá nemcsak a politikai világra, hanem az ország közgazdaságának ugyszólván minden ágára. Ettől a lidércnyomástól most már megszabadul a nemzet. Ennyi eredményt méltán várhatunk a kiegyezési tárgyalások befejezésétől.

Lesz-e más hasznos eredménye is? — sok ezzel összefüggő kérdéstől függ.

Az első kérdés: miben egyezett meg a két miniszterelnök, milyen lesz a kiegyezési javaslat? E tekintetben Széll Kálmán újévi beszéde nem nyújtott semmi tájékoztatást, csak arra utalt, hogy majd a parlamentben fog nyilatkozni. Erre, hisszük, nem kell soká várakozni.

A kiegyezési javaslatok, ha, a mint méltán feltételezzük, megóvják a nemzet közgazdasági érdekeit s megfelelnek a nemzet jogos váraozásának, a magyar parlamentben nem találnak akadályra. Az ellenzék jogos kritikát mindenestre fog gyakorolni, kétségkívül nagy szenvedélyes vita is fog nyomában keletkezni — s erre szükség is van —, de a többség nem fogja megtagadni hozzájárulását.

Ellenben nagy kérdés: mi lesz a kiegyezési javaslat sorsa Ausztriában? Vajjon Körber ur munkaképessé tudja-e tenni a Reichsrathot s annak többsége megszavazza-e a kiegyezési javaslatot? — olyan kérdés, a melyre Körber sem adhat biztos választ. Pedig e nélkül valami állandó eredményt senki sem várhat a kiegyezéstől, mert a 14. §. alkalmazása nem állandósíthatja a kiegyezést.

A kiegyezés megkötésének hatása adta meg a jellegét a politikai újévnak, melyről alábbi tudósításunk számol be.

A szabadelvű pártban.

A szabadelvű párt nevében Hódosy Imre üdvözölte a miniszterelnököt. Hangsúlyozta a párt ragaszkodását Deák alkotásához, a 67-iki kiegyezéshez, majd áttért a mostani kiegyezésre.

Meglepetéssel olvastuk, — ugymond — hogy sikerült buzdó fáradozásodnak a kiegyezést létrehozni. Reméljük, hogy az meg fog

felelni a kívánatos követelményeknek és hogy szentesítést is fog nyerni. Mi feltétlenül bizunk abban, hogy a kiegyezés megvédi érdekeinket, mert tudjuk, hogy te, mint a 67-es kiegyezés tántoríthatlan híve és szellemének legalaposabb ismerője, olyan szoros kitartással védelmezted érdekeinket, hogy azokat féltünk nem kell.

A külföldi szerződésekről szól azután a szónok s azon reményét fejezte ki, hogy sikerülni fog ezeket is létrehozni az ország érdekeinek megóvásáért. Végül a párt lelkes éljenzése mellett tolmácsolta ragaszkodásukat és bizalmukat.

Széll Kálmán miniszterelnök ezután így felelt:

— Tisztelt képviselőtársaim! Kedves barátaim!

Eljöttetek jó kívánságokkal, de nemcsak ezt teszitek, hanem hoztatok is magatokkal bizalmat, politikait és egyénit egyaránt.

Tudom, hogy e bizalom hitvallásunk és programunk egységéből származik és a szeretet lengi át, fogadjátok ezért az én és minisztertársaim hálás köszönetét. (Eljenzés.)

Mit mondjak én? A csatából jövök (Eljenzés) a küzdelem teréről, amelynek porait alig ráztam le magamról. *Befejezve a nagy munka.* (Eljenzés). Ez a küzdelem nem egymás ellen folyt, hanem a békéért, *nincs győzelem és nincs vereség, nincs győz és nincs legyőzött, hanem van siker mindkét fél javára.* (Zajos éljenzés). De igenis le vannak győzve az akadályok és a nehézségek, amelyek utunkban állottak. Akik a fejedelem azonossága miatt egymásra vannak utalva, megfontolták a szükségét a szövetség fenntartásának és ezért nem kívánunk áldozatot hozni, hanem egymás érdekeinek kölcsönös kiegyenlítését célozták és érték el. (Hosszas, zajos éljenzés.)

Hogy mit foglal magában a kiegyezés, arról a törvényhozás előtt számol be. Hiszi, hogy beigazolja, hogy *az ország törvényes érdekeit meg tudta óvni és egy érdeket sem adott fel.* (Lelkes éljenzés). Megfelelt az 1849. XXX. t. cz. követelményeinek és azoknak a kijelentéseknek, amelyeket a parlamentben tett.

Aki most sem ismeri politikai törekvéseit, szándékait, hiába beszélne annak. Hü marad eddigi programjához és továbbra is az igazság, az objektivitás és a közügy érdekében szemmel tartásával óhajja vezetni az ország ügyeit, hogy magyar, nemzeti, szabadelvű irányban fejlesztesse a magyar nemzetet és a magyar államot. (Lelkes éljenzés.)

Nagy munka áll előttünk, ugymond, nemcsak gazdasági téren, hanem egyebtől is. Erős munkára, erőfeszítésre kell vállalkoznunk. Ebben a munkában a ti támogatástok nélkül lehetetlen előre menni. Ezt kéri és ha ezt megkapja, nem félti ügyét. Kéri az ég áldását a további munkásságra. (Hosszas, zajos éljenzés.)

Az egybegyűlt-k ezután Széll Kálmán és a kormány tagjainak üdvözlésére siettek, majd mindannyian a kormány tagjaival együtt a képviselőházba hajtatnak, gróf Apponyi Albert üdvözlésére.

A képviselőház elnökénél.

Az elnöki fogadóteremben — hol a kormány összes tagjai is jelen voltak — a belépő Apponyit zajos ovációkkal fogadták.

A Ház elnökét Rohonyi Gyula üdvözölte. Kiemelte a párt és az egész Ház osztatlan tiszteletét és szeretetét s a Ház tanácskozásai-ban tanúsított bölcsességét és tapintatát. Mielőtt díszes állását elfoglalta, gyakran hallottuk nagy ékesszólását, most főhivatását végzi és a parlament nyugalma felett órkodik. Ragyogó tollal védi ezenkívül a külföld előtt a magyar állam jogait, előszóval és a sajtóban is a magyar állam jólétéért harcokol. (Zajos éljenzés.) Büszkén vallják a szabadelvűpárt tagjának, bár jól tudják, hogy az egész Magyarországé Apponyi. (Eljenzés.)

Eppen most hallották, hogy a kiegyezés létrejött. Bizik abban, hogy az az országra káros nem lehet. A kínos bizonytalanság véget ért és bizalommal néznek a jövő elé.

Négy év előtt egyesült a két közjogi párt. Azóta sokszor felhangzott a hír a visszavonásról. Istennek hála, a hír nem volt igaz, hála érte, mert egy erős, önzetlen szabadelvűpártra nagy szükség van, hogy a haza javára munkálkodhassanak. Isten áldását kéri végül a hazára, a királyra, Apponyinak és családjának erőt egészséget kíván.

Az éljenzés után gróf Apponyi Albert így felelt:

Az újévi üdvözlés első sorban a parlament méltóságának szól. A népképviseleti jogkör épségben tartása biztosítja az összes alkotmányos tényezőnek, a koronának és a nemzetnek harmóniáját. Hogy ezt a harmóniát megóvhassa, szüksége van az összes pártok bizalmára. Örömmel látja, hogy ez a bizalom eddig nem ingott meg, de különösen örül azok ragaszkodásának, akikhez politikai nézetegység fűzi. Rohonyinak a szabadelvű párt belétele-re vonatkozó célzására csak annyit felel, hogy ezen az ő meleg nyilatkozata bizonyítja, hogy a két, régebben egymással szemben álló emberek között a lélektani nehézségek teljesen eloszlottak. Amiként sikerült Széll Kálmán miniszterelnök bölcsességének és előrelátásának a két pártot egyesíteni, ugy bizonyára sikerülni fog főleg *programja alapján a közreműködés további lehetőségét fenntartani.* (Eljenzés). Nemcsak a szabadelvű pártok, hanem az összes pártoknak kívánja, hogy mindenik álljon ama eszme magaslátán, amelyet képvisel. (Elénk tetszés.) Legyenek a pártok mindig a nemzeti jogoknak, érzelmeknek hü tolmácsolói és képviselői. Ily értelemben üdvözlő és jót kíván az egész képviselőháznak, mert ezzel jót kíván a királynak és a hazának is, amelynek jólétét és gyarapodását kell mindnyájunknak előmozdítanunk. (Zajos éljenzés.)

Apponyi ezután lakomára hívta meg az üdvözlőket.

A néppárt újéve.

Az országgyűlési néppárt tagjai József-körtüri párhelyiségükben gyűltek csaknem teljes számban össze, ahol a tagok újévi üdvözlését gróf Zichy János elnöknek Rakovszky István orsz. képviselő tolmácsolta. Fel 12 órakor tisztelegett a párt gróf Zichy Nándornál, akit gróf Zichy János üdvözölt.

Talán sohasem léptük át — ugymond — politikailag bizonytalanabb körülmények közt az újév küszöbét, mint ma, midőn a nemzet tényleg képtelen helyesen megítélni a politikai szituációt azért, mert annak számai legelsősorban az Ausztriában levő bizonytalan politikai konstellációk folytán nem a mi kezünkbe van-

nak letéve. Az uralkodó párt politikai irányát illetőleg még ma is oly bizonytalanságban vagyunk, miut egy évvel ezelőtt; a megörzött fuziónak egyedüli üdvös eredménye a közélet *purifikációjának megkezdése* volt, mit első sorban az uralkodó párt új elemeinek nemes és tekintetben elismerésre méltó befolyásának köszönhetünk.

Mi, kik a *konzervatív* gondolatot nemcsak ajkunkon, hanem lelkünkben is hordjuk, kell, hogy hazánkban az egyházpolitika által megbomlasztott keresztény morált erkölcsi bazisra alapítsuk, mert nálunk csak a legszilárdabb keresztény és nemzeti alapra lehet építeni. Es mert ez így van, erős bennem a meggyőződés, hogy a néppárti programja a jövő politika fejleményeinek alapját képezze azért, mert konzervatív alapon felöleli az eddig elhanyagolt állami és *szociális érdekeket*, a keresztény tradíciókra állítva akarják biztosítani nyugodt fejlődését az első sorban *földművelő nemzetnek*, melynek *nemzeti és faji jellegét megörizni*, erősíteni, a nemzetet anyagilag és valláskerőcsileg megszilárdítani, a népet *szövetkezeti tevékenységre* kényszerítve anyagilag lehetőleg önállóvá tenni igyekszik azért, hogy ez uton becületese munka által tökélyjétsi ereje fejlesztetvén, megvethesse lábát az *ipar és kereskedelem terén* is, melyen a vagyom ma még fájdalom, teljesen otthonosnak nem érezhet magát. Ez a mi programunk. Beszédét így végzi: Isten áldjon és tartson meg számunkra és adjon neked és tiednek igen boldog új esztendő! (Hosszas éljenzés).

Gróf Zichy Nádor mindenekelőtt megköszöni a szeretetnek azt a nyilvánítását, amelynek a szóok kifejezést adott. Ami az elmondottaknak politikai programszerű részét illeti, azzal mindenben egyetért, nincs ahhoz hozzáadni valója, még kevésbé abból elvonni valója. Jól esik tudni — folytatja — hogy együtt szeretettel működünk és hogy azon erőket, melyek a mi küzdelmeinkben egyesülnek, szeretetünkbe összefoglaljuk. Legyen egyetértés, szeretet, engesztelékenység az ország minden pártjai közt, de soha nem az igazság rovására. (Zajos éljenzés.)

Ezzel a tisztelgés véget ért.

A függetlenségi párt.

Az országos függetlenségi és 48-as párt tagjai délelőtt 10 órakor gyülekeztek az Erzsébet-körtüli párthelyiségben, honnan testületileg indultak Kossuth Ferencz pártelnököknek jószekörtüli lakására.

Az újvi üdvözlő beszédet előzetes megálapodás szerint Krasznay Ferencz mondotta, ki beszédében hangsúlyozta, hogy a függetlenségi párti tagjai egynek érzik magukat a pártelnökkel.

Kossuth Ferencz, az üdvözlő beszédre válaszolva, megköszönte a párt tagjainak jókívánságait és ragaszkodását, majd pedig így folytatta:

Azon gyansításokkal szemben, melyek pártunkat folytonosan érik üző és ismert célokat követő helyekről, a párt mindenkor jelét adta annak, hogy szilárdan és egységesen áll.

Ilyen volt vezetésemmel a múltban, ilyen lesz a jövőben. Es én hangosan mondom, hogy meghallja az egész ország, hogy pártunk erős és egészséges elveiben, céljaiban és akaratában, ami nem azt jelenti, hogy személyes meggyőződés nélküli tömeget alkotunk. Pártunk minden fontos kérdésben egyhangulag határozott. Ami azokat a gyansításokat, rágalmakat és kicsinyléseket illeti, amivel engem folytonosan érintenek, arra válaszul csak az, hogy életem egy nyitott könyv, melynek minden lapját felemelt fővel nyújtottam oda a becsmérlőknek.

Addig is, míg elveink megvalósítására eljön az alkalom, elő kell mozdítani oly vívmányokat, melyek különben elérhetők nem lennének.

Követeljük elveink fentartása mellett a készfizes felvételt Ausztriával szemben, az elvált megálázó évi tributum megváltását, a járadékadó és a tiroli buzávám eltörlését, a magyar mezőgazdasági érdekek védelmét, a magyar ipar hathatós előmozdítását a vasuti politika alapján, a kétévi katonai szolgálatot, a magyar nyelvet és kizárólag magyar tszketek a hadseregben s addig is, míg a magyar zászló teljesen diadalmaskodni fog, legalább a dualizmus kifejezőét a hadsereg zászlaján.

Az udvarra nézve addig is, míg a magyar király nem fog Budapesten s ékelni annak kimondáát akarjuk, hogy *Budapest a trónörökös mindenkor székelye legyen.*

Ezen az elérhető vívmányokon kívül a választási jog kiterjesztése, az általános szavazati jog, a cenzura arányosítása, a munkásosztálynak bevonása a politikai jogok gyakorlásába azok a kívánalmak, melyek programunk kiegészítő részét képezik.

Közgazdasági téren az ország szegénységbe

esik, ha nem szerzi meg függetlenségét. A kiegyezés erőltetve van s ennek létrejötte nem nagy jelentőséggel bír, mert hiszen Bártf és Badeni között is létrejött a kiegyezés, mégsem fogadtatott el. Nem lehet, hogy a többség ezt a kiegyezést megszavazza, mielőtt bizonyos lenne abban, hogy a Reichsrath is megszavazza. Ilyen kísérlet ellen a függetlenségi párt teljes erővel fellázadna.

Uj katonai javaslatok.

A »Berliner Tageblatt« rendkívül érdekes készüldésről ad hírt. Bécsi távirata alapján azt jenti, hogy a most törvényhozás előtt fekvő *véderőjavaslatok helyett újakat fognak betervezni.* Az új javaslatokból nemcsak a mostaniak hibáit fogják kiküszöbölni, hanem tekintettel lesznek a törvényhozók részéről emlegetett több kívánságra is. Elsősorban tovább akarnak menni a *kétéves szolgálatidő* elvi helyeslésénél és ennek megvalósítására is megteszik a lépéseket. De a katonai részről emelt kifogásokra is tekintettel lesznek az új javaslatokban s így mi is természetesen tartjuk a berlini lap ama következtetését, hogy ez a parlamenti meglepetés újabb hadügyi költségemeléssel fog járni, tehát drága kis meglepetés lesz.

Rákosi Jenő főrend.

A magyar hirlapirodalmat érte kinttetés újév napján, a mikor a hivatalos lap királyi kéziratot közölt, mely szerint Rákosi Jenő, a Budapesti Hírlap főszerkesztője és tulajdonosa a főrendház tagjává nevezetett ki.

Per aspera ad astra: nehéz munka árán emelkedett idáig Rákosi. Mert hiszen van-e valami keservesebb kenyér, mint az újságíróé? A közönség szeszélye, a pártpolitika csusszanói, az idegölő izgatottság, a kollegális irigység emésztik erejét, s jaj annak, a kiben nincs elég erő, hogy mindezeket az ellenségeket saját lelkében tudja ellensúlyozni. Ez az a pálya, a hol mindenkinek legalul kell kezdenie; s minő kezdett az, a hol a kis riportert felhasználja mindenki, de azért csak félállról emlegeti. O legyen a mások hűségát, de a maga hűségát, büszkeségét felejtse el teljesen. Keserves kenyér, kevésnek foga állja addig, míg végre diadlhoz jut.

Eme kevesek közé tartozik Rákosi Jenő.

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZAJA.

A gyámoltalan asszony.

Irta: Csehov Antal.

Bár a köszvény nagyon kínozza az éjszaka s e miatt az idegei nagyon izgatottak voltak: Kisztonov reggel mégis elment a hivatalba s rendesen fogadta a bank klienseit. Meglátszott rajta, hogy beteg és fáradt s elhaló hangon beszélt.

— Mi tetszik? — szólt egy asszonyhoz, a ki vizözön előtti divat szerint készült köpenyt viselt, a melyben hátulról olyan volt, mint egy nagy lóbogár.

— Kérem szépen, kegyelmes uram — szólt az asszony szaporán — az én férjem, Scsukin árvaszéki ütök, öt hónapig beteg volt s bocsánatot kérek, a mig otthon volt és gyógyították a doktorok, elbocsátották a szolgálatból s mikor elmentem a fizetésért, kegyelmes uram, huszonnégy rubelt és harminczhat kopeket lehuztak a fizetéséből!

Kisztonov elvette az asszonynak az irását és elolvasta.

— Engedje meg — szólt végre vállát vonva — én nem értem ezt a dolgot. Nagyszág asszonyom nem az illetékes hatósághoz fordult. Nekünk semmi közünk a dologhoz. Tessék ahhoz a szakaszhoz fordulni, a melyben a férje alkalmazva volt.

— Én uram, már öt helyen voltam és sehol sem akarták még csak elfogadni se a kérvényemet! . . . Segítsen rajtam, kegyelmes uram.

— Mi nem tehetünk önért semmit . . . Nézze csak, kérem, az ön férje, ha jól tudom, a belügyminiszterium árvagyógyászati osztályába volt beosztva, mig a mi intézetünk egészen magánjellegű, kereskedelmi intézet. Közöséges bank. Nem tudom, hogy lehet ezt nem érteni!

— Kegyelmes uram — szólt sírákozva Scsukinné — orvosi bizonyítványom van róla, hogy a férjem beteg volt! Itt van nézze meg kérem!

— Nagyon szép, én el is hiszem, de csak ismételnem, hogy nekünk nincs semmi közünk hozzá. Hihetetlen! Sőt szinte komikus! Hat a férje ivazán nem tudja, hogy hova kellene fordulnia? O csak zavar bennünket s hiába vesztegeti az idejét. Oh! . . . Alexej Nikolajics — szólt aztán az egyik hivatalnoknak — kérem, magyarázza meg ezt a dolgot Scsukinnénak.

A hivatalnok bosszusan ment be egy szobába.

Félóra mulva Alexej Nikolajics már ott volt Kisztonovnál.

— No, mit végzett? — kérdezte Kisztonov fáradtan.

— Semmit sem végezhetünk Pjstr Alexandrics! Agyonbeszéli az embert az az asszony . . . Egyszerűen mindig másról beszél . . .

— Én . . . én nem birom a hangját hall-

gatni . . . Már belebetegszem . . . nem birom ki tovább . . .

— Be kell hívni a portást, Pjstr Alexandrics, hogy dobja ki.

— Nem, nem! szólt Kisztonov rémülten — mert akkor olyan nagy lármát csap, hogy az egész házban mindenki meghallja, s aztán az ördög tudja mit gondolnak majd róluok . . . Próbálja meg, kedvesem, hátha valahogyan megtudja magyarázni neki ezt a dolgot.

Néhány perc mulva már megint lehetett hallani Alexej Nikolajics hangját. Elmult egy negyedóra s az ő basszus hangját a könnyelő tenorja váltotta föl.

— Hihetetlenül aljas személy — szólt Kisztonov föháborodva, s idegesen vállat vont. — Olyan ostoba, mint a csizma, hogy az ördög viané el. Azt hiszem, megint újra kezd a köszvényem . . . S a migrainem . . .

A szomszéd szobában Alexej Nikolajics végre elvesztette a türelmét. Az ujjával először az asztalon s aztán homlokán kopogott.

— Egy szóval, nem itt van a feje — szólt — hanem emitt . . .

— Na, na — szólt az asszony megsértődve — a feleségednek is mutogathatod a fejed . . . te sörpédék! . . . Ne légy velem szemben nagyon szemtelen!

Alexej Nikolajics végtelen dühvel nézett rá s szerette volna elnyelni, de végül mégis csak így szólt elhaló hangon:

— Ki innen! Takarodjék ki!

Kitartó, ezéljárt soha sem tévesztő munkával vitte odáig, hogy ma az ő lapja, a Budapesti Hírlap első rangú társadalmi és politikai tényező. Minden ízében modern lap, mely a liberális újságok közül elsőnek ismerie fel az ébredő keresztény szellemet. Az országos magyar közvéleménynek ez a leghatásosabb organuma.

Ime, ez Rákosi Jenő pályájának végredménye, melyet méltán koszorúzott meg a királyi kegy, hogy legyen továbbra is lelkesítő példa a ma yar hírlapiradalom közkatonaí elől. Mert ez a kitüntetés a *hírlapirónak* szől s ezért okoz a kitüntetés örömet minden újságírónak.

Ugyanakkor a királyi kegy közel tünk egy másik vezéralakját is hasonló kitüntetésben részesítette. *Chorin* Ferencz, volt országgyűlési képviselő szintén főrendházi taggá lett.

A Bánffy-párt.

Jó idő óta terjta magát az a hír, hogy báró *Bánffy* Dezső pártot akar alakítani. Egy hírlapíró e kérdésben beszélgetést folytatott báró *Bánffy* Dezsővel, aki arra a kérdésre, hogy igaz-e, hogy a gazdasági külföldállás érdekében új párt alakításával foglalkozik, így válaszolt:

— Pártalakítással nem foglalkozom, mert egyáltalán nem foglalkozom aktív politikával. *De ha pártalakulásra gondol, abban mindenestre van valami.* De ami alakul ahhoz az egyes emberek egyes hozzátevése, az egyszerűen azt jelenti, hogy az országban sokan gondolkodnak úgy, mint én és e gondolkodás formát akar ölteni, a belőle kiszűrődő politikai törekvés érvényesülni akar és éppoly természetes, hogy ebből a törekvésből nem fogom magamat kivonni, amilyen természetes az, hogy ilyen alakulás nélkül, mesterségesen, pusztán ambícióból és sohasem keresném a politikába való visszaelegetést.

A függetlenségi párt válsága.

Sok szó esett az utóbbi időben a függetlenségi párt válságáról. A párt azt hivatalosan esetről-esetre megcafolta. E czáfolás daczára a válság most a párt kebeléből tört ki, amit az jelez, hogy *Kossuth* Ferencz a párt elnöke visszalépett a párt hivatalos lapjától, a *Független Magyarország*-tól, melynek főmunka-

társa volt. A válságról a Pol. Ert. a következőkben ad hírt:

Kossuth Ferencz a mai napon a »Független Magyarország« munkatársai sorából kilépett, mert nem helyesli azt a fölhívást, a melyet a lap néhány nap előtt közzétett és amelynek szövege vele előzőleg nem közölhetett.

Városi közügyek.

Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése.

Tegnap délután tartotta Nagyvárad város közigazgatási szakkbizottsága ez évben első ülését.

Beöthy László főispán elnököl.

Jelen voltak: *Rudler* Károly, *Sipos* Orbán, dr. *Geamm* Károly, *Dús* László, dr. *Baróthy* Akos, *Fühl* Agoston, *Varró* Domokos, *Rádl* Ödön, *Mezey* Mihály, *Hlatky* Endre, *Szokolay* Tamás, *Mihelyi* Adolf, *Lázár* Márton, *Sulyok* István, *Bordé* Ferencz és *Eleméry* Ferencz aljegyző.

Elnöklő főispán üdvözölte a bizottságot az újév alkalmából, majd felolvasták a polgármester jelentését a közigazgatás december havi állapotáról.

A közegészségre vonatkozó adatokat már közöltük.

A közbiztonsági állapot igen jó volt, mert nagyobb bűneset egy sem, kisebb jelentőségűek pedig a zord tél folytán beállott mu-kahiány daczára csekély számmal fordultak elő.

A közbiztonsági állapot ilyen szokatlannul kedvező volta főként a december 17-ikén megindult társadalmi mozgalmnak tudható be, amely mozgalom során egybegyűlt anyagi támogatás lehetővé tette, hogy a szigorú tél következtében inséges helyzetbe jutott szegények tüzfához és rendszer élelmezéshez jussanak, sőt a két helyen is felállított meleg dő helyiségekben éjjeli szállást kapjanak. Az inségesek segélyezése tehát közbiztonsági tényezőnek is bizonyult, amit igazol az is, hogy december 17-ike, vagyis a segélyezés megkezdése óta érdemelegesebb lopási eset nem fordult elő.

Lopás 30, súlyos testi sértés 2, könnyű testi sértés 4, sikkasztás 3, hamis pénz forgalomba hozása 4, jogtalan elcsajátítás 1 és párvialad 1 esetben fordult elő.

A nyomozás eredményre vezetett 38, eredménytelen volt 7 esetben.

Nyomozás teljesített még: a kir. ügyészség elrendelésére 10, más hatóságok megkeresésére 136 esetben.

— Hiszen már mondtam, nagyságos asszonyom . . . hogy ez a bank magánjellegű kereskedelmi intézet . . . Mit kíván tőlünk? . . . S aztán nem érti, hogy zavar bennünket. *Scsukinné* végighallgatta ezt a beszédet s nagyot sóhajtott:

— Igen, igen . . . De legyen olyan jó, kegyelmes uram, hogy vegyen pártfogásába, hogy egész életemben imádkozhassam önért. Ha az orvosi bizonyítvány is kevés, akkor a rendőrségtől hozok igazolványt . . . Kérem, rendelje el, hogy fizessék ki a pénzem!

*Kisztunov*nak a szeméi előtt már forgott minden. Kifehelt az egész levegőt, a mi csak a tüdejében volt s erőlenül leroskadt a karoszékba.

— Mennyit kíván? — kérdezte halkán.

— Huszonnégy rubel harminczhat kopek.

Kisztunov elővette a tárczáját, kivett belőle egy huszonnégy rubelest s átadta *Scsukinné*nek.

Scsukinné belecsavarta a pénzt egy zsebkendőbe, zsebre dugta s édes, finom, sőt kissé kaczer mosolylyal így szólt:

— Kegyelmes uram, a férjem nem kapthatná-e vissza a régi állását?

— Én nem tudom . . . elutazom . . . beteg vagyok — szólt *Kisztunov* elhaló hangon — rettenetesen dobog a szívem mérgemben . . .

Letartóztatva volt 90 egyén, akik közül a kir. ügyészséghez átkisérteztett 17, eltolonczoltatott 73. — Kihágási feljelentés 120 esetben tetetett. 1 öngyilkosság történt.

A *közdok* december havi bevételi eredménye kedvező volt, amennyiben 10,662 korona 86 fillérral több kincstári adó folyt be, mint a múlt év megfelelő időszakában. Befolyt:

Kincsiári adóban	4174	kor.	79	fillér.
kamatban	973	>	50	>
betegápolási pótdobban	1341	>	46	>
kamatban	—	>	34	>
hadmentességi díjban	1630	>	90	>
kamatban	67	>	50	>
bélyeg és jogilletékben	97	>	12	>
kamatban	—	>	76	>
iparkamarai illeték	80	>	38	>
fegyveradóban	222	>	—	>

mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak át. — Törvényhatósági utadobban 3491 kor. 86 fillér, kamatban 8 kor. 35 fillér folyt be. A behajtás folyamatban van.

A polgármester jelentését, a szakeladók nemleges jelentésével együtt tudomásul vették.

Ezután tudomásul vették, hogy Nagyvárad város törvényhatósága kebeléből *Rádl* Ödön, *Mezey* Mihály, *Hlatky* Endre, *Szokolay* Tamás és *Mihelyi* Adolf tagokat választotta a közigazgatási bizottságba, majd megalakították a következő albizottságokat:

A fegyelmi választmány

Sipos Orbán, *Papp* Miklós, *Frankó* Endre, *Rádl* Ödön rendes, *Varró* Domokos és *Miskolczy* Barna pótagokból;

az erdőrendészeti albizottság

Rádl Ödön, dr. *Hoványi* Géza, *Miskolczy* Barna tagokból és *Osztterlamm* Armin szakértő kültagból;

az erdei kihágási II. fokú bíróság

Rádl Ödön, *Hlatky* Endre, *Mihelyi* Adolf, dr. *Hoványi* Géza rendes, dr. *Berkovits* Ferencz, *Frankó* Endre, *Mezey* Mihály és *Sulyok* István pótagokból;

a gyámügyi felelővitei küldöttség

Mihelyi Adolf, *Frankó* Endre, dr. *Berkovits* Ferencz választott és *Rádl* Ödön, *Miskolczy* Barna, *Hlatky* Endre kinevezett tagokból;

a felszólamlási küldöttség

Dús László, *Papp* Miklós, *Rádl* Ödön, *Frankó* Endre tagokból;

a börtönvizsgáló bizottság

Rádl Ödön, *Mezey* Mihály, dr. *Berkovits* Ferencz és *Sulyok* István kinevezett tagokból. Dr. *Baróthy* Akos hivatalból tagja a bizottságnak.

Sipos Orbán kir. tanfelügyelő előterjesztést tett a tanköteles gyermekek összeírása tárgyában. A bizottság elrendelte, hogy a tanköteles gyermekek folyó évi április 1-től irasnak össze lajstromozó rendszer mellett, a tanítók által, két korona napidijért.

TAJÉKOZTATÓ.

- Jan. 10. Jogászbál.
- Jan. 17. Otthon bál.
- Jan. 18. Fehérkereszt-bál.
- Jan. 18. Katholikus legényegylet bálja.
- Jan. 18. Kath. Szabad Liceum előadása.
- Jan. 24. A tisztikar hangversenye és táncestélye.
- Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.
- Febr. 1. A 48-as népk. r. bálja.
- Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
- Febr. 7. Tiszti-bál.
- Febr. 14. Közvácsora a Gyermekkórház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
- Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.
- Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.
- Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.
- Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)
- Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
- Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zárúnnepélye.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

— Micsoda?! — ordította *Scsukinné* — hogy merészel velem így beszélni? Bár gyámoltalan, védtelen nő vagyok, ilyesmit még se török ell! Azonnal megyek az ügyvédemhez.

— Takarodjál innen, vén szipirtó! — kiált rá *Alexaj* *Nikolajcs*.

Kisztunov kinyitja az ajtót s betekint a szobába.

— Mi történik itt? — kérdezte siralmas hangon.

Scsukinné, ki oly vörös volt, mint a rák, a szoba közepén állt és szeméit kimeresztve hadonázott a levegőben.

A hivatalnokok, a kik szintén elvörösödtek és már belefáradtak a botrányba, körülállották és tanácstalanul néztek rá.

— Kegyelmes uram, — szólt *Scsukinné* *Kisztunov*hoz — ez az ember . . . ez az ember . . . ön megparancsolta neki, hogy az ügyemet intézze el s most még kinevet! Én gyámoltalan, védtelen nő vagyok . . . A férjem árvaszéki úrnök s én magam is őrnagnak vagyok a leánya.

— Jól van, nagyságos asszonyom, — szólt *Kisztunov* sóhajtozva — majd megvizsgálom a dolgot . . . S intézkedem . . . Csak menjen nyugodtan haza, majd megírom, hogy mit végezttem.

— Mikor kapom meg a pénzt, kegyelmes uram? Még ma szükségem van rá.

Kisztunov remegő kézzel végigsimította a haját s megint elkezdte a dolgot magyarázgatni.

✦ Szabó József.

Biharvármegye és Nagyvárad előkelő társadalmából ismét kidőlt egy számottevő vezető ember: **Szabó József** ravatalon fekszik.

A megboldogult önzetlen munkása volt minden közérdekű mozgalomnak.

Mint a megyei törvényhatósági bizottságnak szorgalmas tagja, a gazdasági egyesület elnöke fáradhatlan munkásságot fejtett ki.

Mig egészsége engedte, egyetlen megyegyűlésről sem maradt el, sőt még anyagilag is előmozdította egyes ügyek keresztülvételét anélkül, hogy honoráriumra számot tartott volna.

Kiváltkép a vármegye gazdaközösségét érte pótolhatlan veszteség az ő halálával, mert a biharmegyei gazdasági egyesületnek kiváló szakértelmű vezetője volt. Hogy mily nagy munkásságot fejtett ki a gyümölcsstermes virágzóvá tétele érdekében, arról fényesen tanuskodtak a vezetése alatt álló egyesület kiállításai.

Humánus, nemes gondolkodását mindenki ismerte. Nem volt jó célú mozgalom, amelyhez az elhunyt hozzá ne járult volna, nemcsak anyagilag, de fáradságos közreműködéssel is.

A biharmegyei szabadelvű párt egyik erős, oszlopos tagját és egyik alelnökét vesztette el az elhunytban. Jó barátja és igaz önzetlen híve volt Szabó József Tisza Kálmánnak és követője a politikájának. Még élénk emlékezetében lehet mindenkinek, hogy alig indult meg a mozgalom, hogy szobrot állítsunk Tisza Kálmánnak, Szabó József már tekintélyes összeget is gyűjtött össze a szobor czéjaira.

Szabó József fiatalabb korában b. e. **Szaniszló** püspök jószágigazgatója volt, később pedig saját birtokán gazdálkodott. Már hosszabb idő óta betegeskedett s tegnap délelőtt munkás életének hetvenhetedik évében meghalt.

Halálának híre gyorsan elterjedt a városban, mély részvétet okozva mindenütt. Biharvármegye székházára és a Kaszinó épületére kitézték a gyászlobogót.

A gyászeset Nagy-Várad legelőkelőbb családjaik igen közölről érinti; gyászba borította a Sável, Teleszky, Pallay és Hoványi családokat.

A temetés ma, szombaton délelőtt fél 10 órakor lesz.

A gyászesetről a család a következő jelentést adta ki:

Alulírottak mély fájdalommal tudatják, hogy a felejtethetlen atya, após, testvér, nagyapa és dédapa **Szabó József** Biharvármegyei törvényhatósági és közigazgatási bizottságnak tagja, a biharmegyei gazdasági egyesület elnöke, a biharmegyei keresk. ipar- és terményhitelbank igazgatója, folyó év és hó 1-én délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor, tevékeny életének 77-ik évében, a halotti szentségek ajtatos felvétele után elhunyt. A megboldogultnak földi maradványait folyó év és hó 3-án d. e. 9 $\frac{1}{2}$ órakor fogják Schlaucu-tér 10. sz. a. házában a r. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a nagyvárad-olaszi-i sarkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni, az engesztelő szent miseáldozatot pedig ugyanazon napon d. e. 11 órakor a premontrei-rend templomában az Egek Urának bemutatni. Nagyvárad, 1903. január 1-én. Özv. Teleszky Istvánné, Sável Kálmánné, Szabó Ferencz, Pallay Lajosné, Özv. Szabó Gézáné gyermekei. Sável Kálmán, Pallay Lajos vője. Szabó Ferenczné menyje. Szabó János, özv. Mailinger Jánosné testvérei. Teleszky János, Teleszky Dezső, Föster Lajosné, Ifj. Sável Kálmán, Kirchmayr Félixné, Szabó Zoltán, Szabó

Gizella, Szabó Irén, Pallay Erzsébet, Pallay József, Pallay Béla, Hoványi Erzsé, Hoványi Lajos, Hoványi János, unokái. Putnoky László, Putnoky Marta, Putnoky Miklós, Putnoky Eszter, Kirchmayr Edith, Kirchmayr Kálmán déduokái.

*

A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya folyó hó 2-án délelőtt 10 órakor **Telegdy József** alelnök elnöklété alatt rendkívüli gyűlést tartott. Jelen voltak még: **Beöthy László**, **Bereczky Géza**, **Alexander Lajos**, **Csányi Imre**, **Czifra Gerő**, **Des Escherolles Kruspér Sándor**, **Fetszer Antal**, **Markovits Károly**, **Molnár Lajos**, **Schwartz Ferencz**, **Száhlender Károly**, **Wertheimstein Alfréd**, dr. **Markus László** e. pénztárnok, **Weingärtner Andor** titkár.

Telegdy József alelnök a gyűlést megnyitván, tájékoztató jelentést, hogy nagyon tisztelt és forróan szeretett elnökük **Szabó József** elhunyt. Szép szavakban emlékezik meg az elhunyt elnökről s kéri a választmányt, hogy állapítsa meg, hogy mi módon fejezze ki részvétét az egyesületnek.

A választmány elhatározza, hogy külön gyászjelentést ad ki, melyet a tagoknak és az összes gazdasági egyesületeknek megküld.

A ravatalra koszorút tesz, melyet **Telegdy József** alelnök vezetése alatt a következő küldöttség helyezi a ravatalra: **Bereczky Géza**, **Des Escherolles Kruspér Sándor**, **Fetszer Antal**, **Wertheimstein Alfréd**, dr. **Markus László** e. pénztárnok, **Weingärtner Andor**.

A temetésen **Telegdy József** vezetése mellett testületileg vesz részt.

A gyászoló családhoz részvétiratot intéz. Végül elhatározta a választmány, hogy Szabó József érdemeit a legközelebbi közgyűlésen fogja megörökíteni. A választmány az elnök elhalálozásáról a földművelésügyi minisztert sürgönyileg értesítette, a mire a miniszter a következőkben válaszolt:

Szabó József elhunytáról szóló értesítés által tanusított szives figyelmet köszönettel vettem a családhoz részvétlívratot intéztem, temetésen való képviselőre **Beöthy** főispán urat kértem fel.

Darányi Ignác.

A temetésre nézve az egyesület a következő felhívást bocsátotta ki:

Felhívás a Biharvármegyei gazdasági egyesület t. Tagjaihoz.

Egyesületünk forróan szeretett elnöke **Szabó József** hült tetemei folyó hó 3-án délelőtt fél tíz órakor helyzetnek örök nyugalomra. Folyó hó 2-án tartott választmányi gyűlésünk elhatározta, hogy egyesületünk a temetésen testületileg fog részt venni, minél fogva felkérjük az egyesület összes tagjait, miszerint e hó 3-án reggel háromnegyed 9 órakor a biharmegyei nemzeti kaszinó helyiségében megjelenni sziveskedjenek, hogy onnan alelnökünk vezetése mellett együttesen mehessenek a temetésre.

Kelt a biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmányának 1903. január hó 2-án tartott gyűléséből.

Telegdy József,
egyleti alelnök.

Ujévi tisztelgések.

Az előző évekhez hasonlóan, tegnapelőtt délelőtt folytak le a hivatalokban az ujévi tisztelgések.

Biharvármegyénél.

Biharvármegyei tisztikarát **Papp János** főjegyző vezette az alispán elé a kit a megyei tisztviselők nevében melegen üdvözölt.

Szunyogh Péter alispán szeretettel fogadta az üdvözlést, amelyet viszonzott. A tisztelgés egészen barátságos jellegű volt.

Pár perc múlva az alispán vezetése alatt az összes megyei tisztviselők a főispán lakására vonultak.

Szunyogh Péter alispán üdvözölte a megyei tisztikar nevében **Beöthy László** főispánt s

biztosította mindannyiok tisztelétéről és hű ragaszkodásáról.

Beöthy László főispán meleg szavakban mondott köszönetet a jókívánatokért, amelyeket viszonzott. Megemlékezett az új rendszerről, amely most lép életbe a közigazgatás egyszerűsítése folytán. Az új rendszert üdvös dolognak tartja, amelyről sokat remél és vár. Meggyőződése, hogy az be fog válni. A tisztviselők egy részére munkaszaporulattal fog járni, de a másik részről apasztja a munkát. Kitarást, szorgalmat kér.

Nagyvárad városánál.

Nagyvárad város tisztviselői csütörtökön délelőtt 9 ór kor tiszteltek **Rimler Károly** polgármesterrel. **Bordé Ferencz** főjegyző volt a tisztelgők szóoka. Azzal kezdte beszédét, hogy a tisztújítás óta első alkalommal jöttek az új polgármester üdvözlésére. Ramutatott az elmúlt év nevezetesebb mozzanataira: a villamosmű létesítésére s a kölcsön konvertálása és új kölcsön megkötésére. De itt még nem állhat meg a város. A szervezeti szabályzat módosítása rendkívüli fontosságú a tisztviselők hatásköre és fizetésrendezése szempontjából is.

Rimler Károly polgármester válaszában kiemelte, hogy figyelemmel kíséri a tisztviselők működését, tevékenységét s örömmel nyilatkoztatta, hogy az egész évben megvolt elégedve a működésükkel. Még nem teheté, — de igyekezzék fog, hogy mindenkit hivatalában meglátogasson. Buzdította a tisztviselőket egymás szeretetére, szeressék a várost, annak ügyeit, ambícióval dolgozzanak s akkor áldás lesz működésükön. Hivatkozott a törvényhatóság fenkölt gondolkodására, aminek lehet tulajdonítani azt, hogy a tanács előterjesztéseit szívesen fogadja, megvalósítja. A tisztviselők fizetésrendezésénél igéri, hogy minden tőle telhető meg tesz. Reméli, hogy a törvényhatóság ezen kérdésben is méltányos lesz, különösen a kisebb fizetésű tisztviselőkkel szemben. A jövő munkálkodásra buzdította végül a tisztviselőket.

A tisztelgők innét átvonultak a vármegye házára, a főispán üdvözlésére.

Rimler Károly polgármester vezette a tisztelgőket a főispán elé. Üdvözölte az évforduló alkalmából a város tisztikara nevében. Felemlítette, hogy a város a fenkölt gondolkodásu férfi kipróbált tanácsát sokszor igénybe vette s annak alapján kellő eredményeket értek el. Ramutatott a város újabb alkotásaira. Az újabb és további fejlődéshez kérte a főispán támogatását.

Beöthy László főispán szívélyesen fogadta a tisztelgőket. Rátér a tisztújításra. Alapos volt a véleménye, hogy a törvényhatóság oly tisztikar kezbe teszi le a város ügyeinek vezetését, amelyik teljesen megfelel. Tapasztalja, hogy a választás helyes volt. Nagy feladatok várnak a tisztikarra, akiknek látja a működését s teljes mértékben meg van elégedve. Különösen a takarékoságot ajánlotta a város vezetőinek figyelmébe, hogy a polgárok újabb terhekkel ne rovasanak meg. Laz, hogy a takarékoság folytán nem lesz oly sok alkotása a városnak, de lehetővé teszik a jövő nemzedékét erre. Örül, hogy a tanács a takarékoság elvét követi s új jövedelmi források után néz.

Végül szívélyesen elbúcsuzott a tisztelgőktől.

A kir. táblán.

A kir. táblán fél tíz órakor vonult a bírói kar **Ritók Zsigmond** elnök elé, aki gyönyörű meleg szavakkal köszönte meg a bírói kar jókívánatát, s megelégedését fejezte ki a bírói kar múlt évi munkássága fölött.

A bírói kar után a kezelő személyzet jókívánatait tolmácsolta **Borza Béla** segédhivatali igazgató, kinek sz vaira **Ritók Zsigmond** elnök válaszában kifejezte, hogy mennyire megbecsüli ő a segédszemélyzet nehéz adminisztratív munkáját.

A törvényszéken.

A törvényszéken **Jelencsik István** kir. táblabíró tolmácsolta a bírói kar jókívánatait, s jövőben is ügybuzgó munkásságot ígért; mire **Nagy Ferencz** elnök meleg szavakkal köszönte meg a bírói kar üdvözlését, s válaszában meg-

elégedését fejezte ki a bírói kar múlt évben teljesített nehéz munkája fölött. Kifejtette, hogy az elmúlt évben még inkább tisztelni, becsülni tanulta tisztviselő társait, a kik ügybuzgóságukkal mindinkább magasabb nívaura emelték az igazságszolgáltatás menetét.

10 órakor a törvényszék, a járásbíróóságok és a kir. főügyészség és ügyészség tagjai tisztelegtek Ritoók Zsigmond táblai elnökénél.

A kir. főügyészség nevében Sável Kálmán fejezte ki üdvözlését.

A törvényszék nevében pedig Nagy Ferencz üdvözölte az ősz elölköket. Majd megemlékezvén a törvényszék munkájáról megelégedett önérettel hívta fel az elnök figyelmét a törvényszék múlt évi statisztikájára.

Ritoók Zsigmond megratottan köszönte meg a tisztviselő kar megemlékezését, s kijelentette, hogy örömmel veszi tudomásul a törvényszék eredményes munkásságát.

Az ügyészség tisztelgése.

A nagyvárad királyi ügyészség tisztviselői Lázár Márton vezetésével mellett tisztelegtek Nagy Géza dr. királyi ügyésznel. Lázár Márton meleg szavakkal mondotta el hivatalnok társai jó kívánságait. Nagy Géza kir. ügyész pedig barátságos, szép beszédben mondott köszönetet az üdvözlésért.

Később Nagy Géza dr. királyi ügyész vezetésével az ügyészség tisztviselői Sável Kálmán királyi főügyésznel tisztelegtek, a ki Nagy Géza dr. üdvözlő beszédére meghatva mondott köszönetet a szíves megemlékezésért.

A tanker. főigazgatónál.

A katolikus főgimnázium és az állami főreáliskola tanári kara testületileg tisztelegte az újév alkalmából a nagyvárad tankerület királyi főigazgatójánál Nátafalussy Kornél kir. tanácsosnál. A gimnázium tanári kart Novotny Alfonz, a reáliskolát Stauber József igazgatók vezették. Ugyanők fejezték ki a tanári kar jókívánatait is rövid beszédben. Nátafalussy meghatva mondott köszönetet a megjelent tanároknak szíves üdvözlésükért és viszont boldog újévet kívánt a megjelenteknek.

*

A m. kir. posta és távirat hivatal tisztikara Rutter Emil tanácsos vezetésével tisztelegte Schöpflin Agoston igazgatónál.

A pénzügyigazgatósági tisztviselők jókívánatait Fapp Miklós igazgatónál Pfuhl h. igazgató tolmácsolta.

A vasutasok Bozoky Béla és Lebesy Béla főmérnököknél tisztelegtek.

UJDONSAGOK.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy azt mielőbb rendezni szíveskedjenek.

* **Megsemmisítette a miniszter.** Nagy korteszédés és kapacitálás után Nagyvárad város törvényhatósága a szikvizadó bérletét szótöbbséggel az eddigi bérlő: **Feldmann** Izidornak adta ki, főleg azért, hogy Feldmann a város ellen indított minden alap nélküli perét vonja vissza. A városi közgyűlés ezen határozatát dr. Stocker József, Schütz Albert és még sokan megfellebbezték a belügyminiszterhez. Ez év első napján már ezen közgyűlési határozat alapján kezdte meg Feldmann Izidor a szikvizadó kezelését, míg tegnap, január 2-án megérkezett a belügyminiszter leirata, amely szerint a felebbeséseknek helyt adott s a közgyűlés határozatát megsemmisítette. A leirat folytán Nagyvárad város tanácsa tegnap rendkívüli ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy 6 hónapra meghosszabbítják Feldmannal a lejárt szerződést. Erről előterjesztést és javaslatot tesz a januári közgyűlésnek a tanács és fel-

hatalmazást kér, hogy azonnal nyilvános árlejtést tarthasson a szikvizadó bérletére s ennek alapján a házi kezelésre vagy bérbeadásra tegyen a törvényhatóság elé javaslatot. Addig is a fogyasztási adóhivatal ellenőrzése alatt áll a szikvizadó kezelése.

* **Nyugalmozott ezredparancsnok.** A hivatalos lap közli, hogy ő Felsője a királyi elrendelte, hogy báró **Leonhardi** Károly ezredes, a Vilmos huszárezred ezredparancsnoka saját kérése folytán nyugállományba helyeztessék s egyszersmind helyette a 7. sz. Vilmos-huszárezred parancsnokává Zedvitz Alfréd gróf ezredest nevezte ki. A hír mindenütt, hol a kiváló katonát ismerték, őszinte sajnálkozást keltett.

* **50.000 kor. államsegély.** Nagyvárad város közutai nagyon elhagyott állapotban vannak s teljesen jókarba helyezéskük mintegy 300.000 koronába kerülne. **Köszeghy** József, Nagyvárad város agilis, körütekintő új főmérnöke javaslatot terjesztett a tanácshoz, hogy Nagyvárad városa a közutak rendbe hozására évenként 50 ezer korona államsegélyt kérjen. A város közigazgatási bizottsága tegnap elhatározta, hogy az államsegély megadásáért feliratot intéz a miniszterhez.

* **Temetés.** Tegnap helyezték örök nyugalomra az oly korán elhunyt **Lojtkó** Jánost, a ki pályája első lépcsőjéről ragadott el a halál. Nagy részvét kísérte utolsó útján a 23 éves ifjut. A temetési szertartást **Dencs** János esperes-plebános végezte s a megüdögült kartársai vitték a koporsót a díszes halottas kocsiig. S a mint megindult a gyászkocsi, impozáns gyászmenet kísérte az olasz-i temetőbe. Ott láttuk a kir. tábla bírói karát, a törvényszék bírói karát **Nagy** Ferencz elnök vezetésével, valamint a kataszteri mérnöki hivatal személyzetét. A koporsót nyolcz díszes koszoru borította. A családé s a kartársaié. A díszes temetést **Weiszlovits** A. és fia czég rendezte.

* **A törvényszéki palota betörői elfogva.** Ismeretes, hogy a múlt évi december hó 7-ről 8-ra virradóra a nagyvárad törvényszéki palota pinczehelyiségében levő bűnjelraktárba ismeretlen egyének betörték s onnét nagymennyiségű bűnjelt vittek el. Tegnap a betörést tettesei véletlenül kézrekerültek. Es pedig olyként, hogy a csendőrség egy a vidéken elkövetett rablási esetből kifolyólag a tegnapi nap folyamán a nagyvárad rendőrség segítségével vétele mellett Nagyvárad város területén nyomozott és a nyomozás során **Mangra** Simon és **Zigre** Tótyer fegyházviselt egyének személyében a betörőket elfogták. Elfogatásuk és vallatásuk alkalmával nemcsak a vidéken elkövetett rablást vallották be, hanem beismerték, hogy a törvényszéki palotába is ők törttek be, amit a náluk talált bűnjeltek közül egy bűrönd és a benne levő ruhák is bizonyítanak. A kézrekerült tetteseket lezárták.

* **Hirdetmény a IV. oszt. kereseti adó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.** 1903. évi január havában az állandó fizetést, nyug-, kegy- vagy tiszteletdíjat húzó állami, törvényhatósági, közalapítványi, köz- és egyházi, tartulati és magántisztek, tisztviselők, hivatalnokok, közegek, nyug- avagy kegydíjat húzó özvegyek, állandó alkalmazásban levő ültetveztők, felügyelők, kezelők, könyvvivők, pénztárnokok s általában a 40 frnál több havi díjat húzó segédek, segédmunkások, állandó fizetést élvező lelkészek, tanárok, tanítók, nevelők, írók, művészek, hivatalszolgák stb. a keresetadó negyedik osztálya alá tartozó keresményüket — az alább említendő kivételével — a részükre ingyen kiszolgáltatandó vallomási iverkez bevallani tartoznak, azonkívül a vállalatok és intézetek igazgatósága, előljáróság, pénztár, földbirtokos, vagy üzlettulajdonos, a kifizető, vagy amelytől az adóköteles fizetést húzza, szintén kötelezhető arra, hogy nála, illetve üz-

letében állandó fizetés mellett alkalmazott egyének név- és fizetésjegyzékét az adókövető hatóságnak nyujtsa be. Az adókötelesek az összes rendes fizetést, nyug-, kegy- vagy tiszteletdíjat, szóval mindazokat a járandóságokat, melyeket az állásukkal egybekötött bármily néven nevezendő szolgálatuk fejében akár készpénzben, akár természetnyekben, akár egyéb járulékokban élveznek — a folyó évi, vagy ha az a folyó évre megállapítható nem volna, az előző évi állapot szerint a vallomásba felvenni tartoznak. Ezen keresmények bevallása elől azok az illetmények sem vétehetnek ki, amelyek adóztatás tárgyát nem képezik, mert annak elbírálására: vajjon valamely készpénzbeli vagy természetnybeli járandóság, avagy egyéb járuléka a keresetadó negyedik osztálya alá esik-e vagy sem, kizárólag az adó kivetésére illetékes közegek vannak hivatva.

A IV. osztályu keresetadó alá tartozó járandóságoknak az államkincstár megrövidítésére irányított szándékból történt valótlan bemondása vagy be nem vallása jövedéki kihágást képez, melynek bírsága 1—8. annyi, mint az az összeg, melylyel az államkincstár megkárosított. Kárösszegnek vétetik az az összeg, melyet a közadók kivetésére illetékes közegek jogérvényesen megállapítottak. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyetek tisztviselői vallomást nem adnak, ezeknek illetményeit az illető vállalatok és egyetek kötelesek bevallani, a kivetett keresetadótőlük beszédni és az állampénztárba évnegyedekint beszolgáltatni. Tisztek, tisztviselők és hivatalnokok, kik fizetésüket állami, vagy államkezelés alatt álló közalapítványi pénztárból húzzák, vallomást adni nem kötelesek, ezen adókötelesek keresetadóját a pénzügyi hatóság szabja ki és havi levonások útján a közpénztár szedi be. Ha valaki a IV. osztályu kereseti adó tárgyát képező több rendbeli illetményt élvez, ilyen esetben a IV. osztályu keresetadó az illetmények összevont összegé után vétetik ki. Kelt Nagyváradon, 1902. december hó. **Lukács** Odön, adó- és pénzügyi tanácsos.

* **A megyei pénztárak átvétele.** Bihar-megye most adja át házi- és gyámpénztárát a kir. pénzügyigazgatóság kiküldötteinek. Az összes alapokat, alapítványokat tételenként veszik át a megyegyűlés által kiküldött bizottságtól. A munkálatok körülbelül három hetet vesznek igénybe.

* **Statisztika a szegények segélyezéséről.** Újév napján és tegnap a két ételosztóban reggelire és ebédre kiosztottak 3968 adag köménymagos levest, 2868 adag kenyert és 100 egész kenyert. A két szállóhelyen tegnap éjjel szállást vett 103 férfi és 33 nő. A segélyezés czéljaira **Fröhlich** Jánostól érkezett a vérhajtó bizottság elnöke, **Gerő** Armin rendőrfőkapitány kezeihez húsz korona.

* **Az építőmesterek és segédcsapattal együtt viszony.** Budapest székesfőváros megküldötte a területére érvényes és az építő iparosok valamint ezeknek segédcsapattal együtt fennálló viszonyt meghatározó szabályrendeletet Nagyvárad város rendőrfőkapitányi hivatalának mint első fokú iparhatóságának. A főkapitány tegnap átküldte az ipartestületnek a szabályrendeletet, azzal, hogy hasonló szabályrendelet megalkotása czéljából az ipartestület építési szakosztályát hívja össze az ipartestület, elnöksége értekezletre. Az értekezleten **Pozsonyi** László kerületi iparfelügyelő és **Gerő** Armin rendőrfőkapitány, iparhatósági biztos is jelen lesznek.

* **Apróbb lopások.** Két szegény nőnek nem valami jól kezdődött az új esztendő. Eddig ismeretlen egyének behatoltak mindkét helyen a fűszinbe és a mit találtak, elvitték. **Nespor** Jolán virsli árus Vitéz-utcai lakásának fasszinjába Szilveszter éjszakáján törtek be és onnét egy sonkát, 10 pár virsli, és 5 csirkét emeltek el. **Arany** Ferenczné Veres Balázscsca 229 szám alatt levő lakása fasszinjából pedig újév éjjelén loptak el egy párnára való tollat. A rendőrség mindkét lopás tettesének kézrekerítése iránt megette a kellő lépéseket.

* **A belügyminiszter a halottégetés ellen.** A külföldön már több városban létező halott-hamvasztó egyesületekhez hasonlókat akartak (bizonyára a szabadkőművesek) *Budapest* is alapítani „*Umbra*” elnevezés alatt és a szükséges engedély megadása végett a kormányhoz fordultak. Tegnap érkezett a fővároshoz erre a folyamodványra a belügyminiszter **tagadó** válasza. A miniszter kijelenti mi érdekelt, hogy ilyen egyesület alapítás mellett nem hozható fel olyan állami, vagy társadalmi szempont, mely a halott-hamvasztást szükségessé, vagy kívánatosá tenné, sőt vannak azok, melyek alapján ez emberi halálterteknek elégetése nem engedhető meg, mert az elhamvasztás mindazokban az állampolgároknak, kik az egyház nézetét nem osztják, a **vallásos kegyelet érzéseit sértének**, sőt a lakosság közti egyetértés és nyugalom megzavarására alkalmas. A katolikus vallási fel-forgások alapuló ezen a szemponton kívül a **büntető törvénykönyv** is utját állja a dolgoknak, mert az emberélet ellen elkövetett bűntetteknel a kiderítés és bizonyítás sokszor csak a holttest exhumálása mellett lehetséges.

* **A „Tiszántúl” nagy képes naptára** kapható kiadóhivatalkoan, *Csalthó* Gábor és Társa könyvkereskedésében, valamint *Schmidt* Gyula papírhelyezésében és a legelőbb szívatószedében. A hazai tartalmú naptár ára **1 korona**.

* **Katonák előléptetése.** A hivatalos lap tegnapi száma újév ajándékot hozott sok tartalékos katonának, az előléptetés formájában. Az előléptetések közül itt közöljük azokat, a melyek a nagyváradi ezredek tisztikarára vonatkoznak:

A közös hadseregnél előléptették hadnagyká: Horváth Fülöp, Racz Fülöp és Morgenstern Mór-ot, a 37. gyalogezred állományához tartozó tartalékos hadapród tiszt-helyetteseket.

A honvédségnél előléptették hadnagyká a következő tartalékos hadapród tiszt-helyetteseket: Mendelényi Béla a 4. sz., Sebastyán Gy. dr. a 4. sz. gy. e. állományából a debreczeni 3. gyalogezred állományába, Benkő Ernő a brassói 24. honvéd gy. e. állományába, Láng Gyulát a 4. sz., Szakoleczay Gyulát a 4. sz. gy. ezred állományából a szegedi 4. sz. gyalogezred állományába, Hévízy József a 4. sz., László Gyulát a 4. sz. gyalogezred állományába.

Hadapród tiszt-helyettesekké: Gerő Józsefet a 4. sz., Ajtay Jenőt a budapesti 1. gy. e. állományából a 4. sz. dr. Kepes Bernátot a budapesti 1. gy. e. állományából a 4. sz., Erdős Arturt a 4. sz., Altnóder Bélát a 4. sz., Szokolay Tamást a 4. sz., Fischer dőnt az 1. gy. e. állományából a 4. sz., Braun Jakabot a 4. sz., Holmayer Bélát a 4. sz., Mészáros Győzőt az 1. gy. e. állományából a 4. sz., Mayer Szilárdot az 1. gy. e. állományából a 4. sz., László Samuét az 1. gy. e. állományából a 4. sz., Schwartz Sándort az 1. gy. e. állományából a 4. sz., Rónai Akost az 1. gy. e. állományából a 4. sz., Bulzán Pétert a 4. sz., Herczegh Bélát az 1. gy. e. állományából a 4. sz. és Fekete Gyulát az 1. gy. e. állományából a 4. számú honvéd gyalogezred állományába.

* **Ejegyzés.** *Vajna* Imre m. kir. pénzügy-őri fővigyázó tegnapi este tartotta eljegyzését *Popp* Margit kisasszonnyal, Olv. Papp Sandorné kedves leányával Nagyváradon.

* **Zsiros szódát ivott.** *Szabó* Juli esetét újév napján elbocsátották szolgálatából. Efelétti bánatában tegnapi a Bémer-téri közknál zsiros szódát ivott. Szerecsére nem vett be belőle sokat, s így nem történt semmi komolyabb baja. A leányzó be-szállították a közknál-láza. Néhány nap múlva felgyógyul.

* **Találtatott három ökörkötő láncz,** egy broche kövekkel és egy kis pénztárca iromány-nyal és különböző pénznemekkel terhelve. Mindezen talált tárgyak átvehetők a rendőrség 4-ik számú szobájában.

NYILTTER.

A biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank igazgatósága fájdalommal tudatja, hogy elnöke

Szabó József ur

f. hó 1-én jobb létre szenderült.

A megboldogult intézetünk alapítása óta előbb mint választmányi tag, 1885. év óta mint igazgatóságunknak tagja és 11 év óta mint ennek elnöke minden ténykedésében kiváló szakértelem mellett lankadatlan munkásságot tanúsított és így elhunytá intézetünkét pótolhatatlan veszteséggel sújtotta. Emlékét örök időkre megőrizük! Nagyvárad, 1903. január 2-án. 101

SZÍNHÁZ.

Niobe.

Az emberek örül a szívnak, ha a budapesti lapok irodalmi, színházi és művészeti rovatait olvassa. Mennyi élet, micsoda sikerek, a magyar szellemnek micsoda hatalmas fejlődése! Irodalmunk és művészetünk aranykor — messziről.

Mert ha közről látjuk a hasábkon át dicséret remekműveket, nem tudjuk, bosszankodjunk-e a csalódáson, vagy keczagunk a jól sikerült tréfán? Remekműveket vártunk, s kaptunk olyanokat, hogy ha hajdan realista korunkban az önképzőkörbe bújunk vala, a tanár úr széttört volna a munkán egy nádpálczát, de ugy, hogy a remekmű slátt ott remekelt volna a szerző is.

Az iri nem mondom, hogy ez a szemérmelen reklám merő vitá-csalás. Nem. Lehetséges, hogy a darab tényleg tetszett kissé Budapesten; de miért? Mert van benne egy-két szerep, mely kizárólag egyik vagy másik első-rangu tehetség számára íródott, ez az illető aztán remekel benne, s a **színesz** sikere meg-menti a bukástól a darabot. Hja, de az a bizonyos egyetlen művész nem mehet a darab-bal mindenüvé, az ő művészi nagysága nálunk nem kápráztatja a szemet, s egyszer csak észrevesszük, hogy a vélt ideális szépség — rongyos madárijesztő!

Szakasztott ez az eset Niobeval.

Paulton bohózata remekmű; *Pásztor* Arpád, a szövegíró csinált belőle egy torzifurát, *Stoll* Károly, a zeneszerző ráaggatott néhány saját, vagy kölcsönve t nem rossz zeneszöveget — kész madárijesztő.

A szöveg hámulatosán együgyű és unalmas, még a bohózatirót sem tudja a „szerző” elég jól kiírni. A mi pedig eredeti, a szeczesz-sziós férj és feleség jelenete oda nem illő, önmagában is silány valami. Egyedül a kuplé-ban van ötlet; a vasut-kuplé eredeti és jó, ha emlékeztet is némileg a „valami mondani-valója” refrénjére, a többi is megjárja, bár azokban is akad kölcsönözés. A mese azonban kritikán alul áll, vége felé kínos gyötrellemmel elhúzódik s alig néhol élénkíti egy kis szellem.

Stoll zenéje sokkal jobb. Magasabb törekvéseket árul el s a remniszcenzciák még a kezdőnek tudhatók be. Hangszerelése változatos, modern, úgy hogy a zeneszerző nyújt reményt a jövőre. A szövegíró állapota reménytelen.

Az előadás néhol főpróbászertű volt: akadozott. Ma már e tekintetben nem igen lesz kifogás, mert az egyes szerepek jó kezében

vannak s akkor majd sikerül az összejáték is. *Rédei* Szidié az első dicséret. Tánccról ugyan sejtelné sincs, nehézkes lépegetésekkel pótolja da hangja, éneke elragadta a közönséget s játéka nem maradt gyönyörű éneke mögött. Ugyanefféle hátránya volt *Hellainak* is: az elegáns boston helyett valami elbúsult billegést mutatott be s ráfogta, hogy az boston. Nem valami jól állt rajta a ruhája sem. Hanem a játéka igen jó volt, éneke tetszett, a díszesedő pár daloc-kájának előadása pedig minden igényt kielégített. Tanulással, igyákvással még sokra juthat.

Bérczi Gyula mindvégig megfelelt. *Dreus* Péter szerepébe annyi munkát vitt bele, hogy megmentette a bukástól; külföldön a szeczesz-sziós szabó éneke sikerült. Igen jó komikus alak volt *Benkő* Jolán s tetszett *Kulinyi* Mariska is.

Igen szép csoportot volt a 6 Nobe-szobortárs. Másért nem, de ezért a csoportozatért érdemes a darabot megnézni igy el-eje körül, a mikor van még kidobandó való pénz.

Dr. K. A.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 106

Béret 88. sz.

Ma szombaton, 1903 január 3-án:

NI O B E.

Operette.

HELYTARAK: Nagypánoly 7 kr., földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Mascómeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kővezek 1 frt 20 kr. Türlészek, 2 frt. Erkölyülés 1-ső sor 30 kr., szőz 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti páholy 50 kr. Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karant páholy 250 kr. Egy színlap 150 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti penztárnnyítás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, január 4-én:

Délután 3 órakor félhelyárrakkal:

Hófehérke.

Tündérajáték.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor rendes helyárrakkal:

Csepürágók.

Operette.

TÁVIRATOK.

A kiegyezés.

Bécs, január 2 (Saját tud. távirata.) A „Fremdenblatt” írja, hogy a kiegyezés módozatairól mindez ideig még misem szivárgott ki, s így a hírlapok kombinációi csak légből kapott koholmányok.

A párbaj ellen!

Róma, január 2. (Saj. tud. távir.) A megindult párbajellenes mozgalom világszerte viszhangra talál. Mint híre érkezik, Rómában is megalapították a párbajellenes ligát, melynek elnökéül *Chrispoltó* grófot választották. A liga tagjai között 21 nyugalmazott tábornok van.

Milano, január 2. (Saj. tud. távir.) A párbajellenes mozgalom mindjobban terjed, ma itt is megalakult a párbajellenes szövetség.

A szász király nagybeteg.

Drezda, jan. 2. Albert szász király betegsége a múlt éjjel válságosra fordult. A király magához kérette udvari papját, aki éjjel fél háromkor jelent meg. Kétszer volt udvari tanácskozás.

Berlin, jan. 2. (Saját tudós. távir.) Ma reggel elterjedt a hír, hogy a szász király megbalt. A hír óriási meglepetést keltett, de csakhamar megczáfolták, mert orvosi vélemények szerint sokkal jobban van mint napokkal ezelőtt. A király halálhírére különös kombinációk indultak meg. Drezdában a nép **Lipót Ferdinándot** a most lemondott, kalandos főherceget jelölte jövőd királyául. S általában a közhangulat annyira rokonszenvez vele, hogy a tetteit legkevésbé sem veszi rossz néven.

Brankovics patriárkát szélhűdés érte.

Ujvidék, jan. 2. A Maticának jelentik Karlóczáról, hogy Brankovics György szerb patriárkát szélhűdés érte. Állapota veszélyes. (M. T. I.)

Lefülelt anarchista banda.

Düsseldorf, jan. 2. (Saj. tud. táv.) Az itteni rendőrség már régóta figyelemmel kísért egy gyanús társaságot, míg alapos utánjárás után sikerült kinyomozni, hogy az **Amerikában** szervezett nevezetközű anarchisták egyik európai különítménye ütött tanyát Düsseldorfban. A társaság 13 tagját ma sikerült letartóztatni.

Venezuela.

Washington, január 2. Itt azt hiszik, hogy Castro válaszában van egy feltétel, amelyet az itteni hatóságok nem fognak elfogadhatni. A külügyi hivatal azonban nem látja helyénvalónak, hogy a hatalmasságok között váltott javaslatok részleteit helyeselve vagy helytelenítse. Epp úgy tudni velük, hogy a szóban forgó feltétel nem olyan nagy jelentőségű, hogy a békebírósi döntés tervének elejtését vonná maga után.

Felbontott kereskedelmi szerződés.

Szofia, jan. 2. (Saj. tud. táv.) Bulgária és az Osztrák-magyar monarchia között eddig fennállott kereskedelmi szerződést a bolgár kormány felmondta.

Marokkó.

Toulon, jan. 2. Az a hajóosztály, amely az első jelre kész Marokkóba menni, a St. Louis, Charlemagne és Gaulois páncéloshajókból, továbbá a Chanzy és Linois csirkálóhajókból áll. Ezek a hajók most kiegészítik elészség- és lövészer-készletüket.

Közönség köre.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon ismerősök, rokonok és jóbarátainknak, kik felejtetetlenül fiunk ifj. **Lojko János** törvényszéki joggyakorló halála alkalmából részvétük kifejezésével és a vélt tisztességen való személyes megjelenésükkel fájdalunkat enyhítették, ez uton fejezzük ki hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

REGENY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irtá: **Sienkiewicz Henrik.** 173

De előbb ki kellene lesni az alkalmas pillanatot, meg a falat is ki kellene dönteni, amihez bizony a Longinus ereje szükséges. Vagy talán alól a földben kellene keresztülfurina magát, mint egy róka? De az bizonyára meglátnák és meghallanák ugy, hogy mielőtt a kenyelvasba dugná a lábát, már elcsipnék.

Ezer gondolat kergette egymást Sagloba fejében, de éppen azért nem tudta elszánni magát.

— Nem lehet már másképp, kicsorzik a bőrömet.

A harmadik falhoz ment.

Hirtelen valami keménybe tütötte a fejét. Megtapogatta: egy létra volt. A fészter tudóllik nem ő volt, hanem ököristálló, hosszában padlással, amelyen szalmát és szénát tartottak. Sagloba gondolkodás nélkül felmászott.

Odafele leült és a létrát felhuzta maga után.

— No, most már valóságos erődben ülök, mormogta. Ha nem találnak másik létrát, nem egykönnyen jönnek ide föl és ha az első fejet, mely a nyílásban felbukkan, ketté nem szelem, oldalas szalonjának füstöljenek meg! Az ördögbe! Bizony ezek nemcsak megfűstölnek, de meg is sütnék és a zsíromat is kiolvastják. Mindegy! Gyujtsák csak föl az istállót, élve még se fognak meg. Azán nekem az ügyis tökéletesen mindegy, hogy a varjak nyersen vagy sültve kapnak-e meg? Ha azonban ezeknek a rablóknak a kezéből megszabadultam, a továbbiak miatt már nem fáj a fjem és remélem, hogy nem lesz szomorú végem.

Sagloba, amint látszik, igen könnyedén tért át a kétségbe esésből a reményre s annyira elbizakodott már, mintha a Jeremiás táborában volna. Pedig helyzete nem nagyon változott meg. Főn a padlason, karddal a kezében, mindenestre jó ideig védhette magát, de a szabadságtól azért még messze volt, mert a fal mellett ott vártak rá a harcosok kardjai és lándzsái.

— Mi fog velem történni? mormogta Sagloba. A tetőhöz ment és óvatosan nyílást tört rajta, hogy onnan a katonákra láthasson.

E-zrevéltlenül tehetett, mert a katonák, hogy az örködés unalmát elűzzék, hangosan beszélgettek. E közben erős szél kerekedett és a fák ágainak a susogásában nem hallatszott a zöreij, mikor a tetőt szétbontotta.

Kis idő múltán a nyílás elkészült, Sagloba kidugta rajta a fejét és körülnézett. Az éjszaka már mulófélben volt, az égbolhozat keleti szélén hajnalpiros állott. A halovány világosságban láthatta, hogy a ház előtti térségen állottak a lovak, a tá rak mellett hosszú, görbe sorban heverték az alvó kozákok. Hátrább egy csoport alvó ember körül néhány katona jár-kált fel s alá karddal a kezében.

— Ezek az én embereim! Megköszönték őket, — mormogta Sagloba. Es ha legalább az enyémeik volnának, de a herceg katonái! No, én ugyancsak jó vezérek voltam. Egyenesen a farkas torkába vezettem őket. Ha megszabadulok, szegyelmem kell majd magamat, ha a szemökbe nézek. Es mi az oka mindennek? A szelem és az éjjel!

Mi közöm is volt ennek a csöcs-léknek a lakodalmához? Annyi keresni valóm azon az esküvőn, mint akár két kutya nászán! Szakitok tehát ezután a pálinkával, amely nem a fejbe, de a lába száll. Minden rossznak e földön az ital az okozója és ha nem voltunk volna részegek, mikor rajtunk ütöttek, akkor bizonyára győzedelmeskedtem volna és én csuktam volna Bohunt a disznóólba!

(Folyt. köv.)

Értéktőzsdé.

	Budapest, jan. 2.
Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamuranyi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, jan. 2.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repce, aug.	.86

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. jan. 2-án.

Magyar aranyjáradék 4	190.—
Magyar koronajáradék	97.95
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/3	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2/100	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.50
Italiméresi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavinöldterhermentési kötvény	98.—
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	200.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	157.—
Osztrák járadék papírban	101.10
Osztrák járadék papírban	101.—
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	100.50
Osztrák államsorsjegyek	151.—
Osztrák magyar bank részvény	15.45
Magyar hitelbankrészvény	719.—
Osztrák hitelintézet részvény	685.50
Párisi vista	95.12
29 frankos arany (Napoleon'dor)	1.04
Németbirodalmi márka	117.02
Londoni vista	239.85
20 márkás arany	28.41

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó magtárak.

A Nagyváradi Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehető.

Ertekezhetni a **Nagyváradi Takarékpénztárnál.**

1578. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak 1902. évi VI. 382/9. számú végzésével Dr. Schweiger Ede ügyvéd által képviselt Karl Hochhauser felperes részére **Hevesi Sándor** utóda alperes ellen 436 kor. 40 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 3359 kor. becsült ingóságokra a nagyváradi városi kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyváradon Zöldfa-utca 4. számú házban beadó megartására határidőül **1903. év január hó 5. napjának délután 2 órája** tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt árucikkék s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérők készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1902. évi december hó 17. napján.

Csathó Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

100.

A
„TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6 .

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhathóságilag jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
Meholtak } papíron.
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegysek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbőrbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsátó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette bíbizalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér,
8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfons Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti botti áron kaphatók a PUSTET-fole liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetések,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok,

meghívók, színlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések,

levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.

2. Megtértek jegyzéke.

3. Hitehagyottak jegyzéke.

4. Elvált házások jegyzéke.

5. Szerartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.

6. Vegyes házasságok jegyzéke.

7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.

8. Kimutatás a plebánia állapotáról.

9. Kereszteltek } anyakönyve, diósgyőri

10. Egybekeltek } papíron.

11. Meholtak }

12. Bevételi } számadás-ívek.

13. Kiadási }

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }

16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.

17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek } anyakönyvi másolata.

22. Egybekeltek }

23. Meholtak }

Anyakönyvek félbőrbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.